

4 bomen voor wit-rusland

gedichten voor belarus 2008-2021

leo mesman

eindhoven
25 maart 2021
www.vierbomen.nl

VOORWOORD

Laat in de avond 16 september 1999 verdwenen zakenman Anatoly Krasovsky en oppositieleider Viktor Gonchar nadat zij het badhuis in Minsk verlaten hadden. Dezelfde nacht werd het pistool waarmee de doodstraffen uitgevoerd geleend. Onderzoek naar de verdwijning wordt door de regering van Belarus tegengewerkt. Maar wij vergeten Anatoly Krasovsky en Viktor Gonchar niet. Net zo min als we Yuri Zakharenko (ex-minister van Binnenlandse Zaken) en Dmitry Zavadsky (TV journalist) vergeten. Zij verdwenen op 7 mei 1999 en 7 juli 2000.

Om hen te herdenken zijn op 16 september 2008 vier Hongaarse eiken geplant in Eindhoven, de stad die een stedenband had met Minsk, de hoofdstad van Belarus. Elk jaar vindt op 16 september bij de vier bomen een herdenking plaats met muziek en met poëzie.

Het gedicht "4 bomen" van Leo Mesman, opgedragen aan de vier mannen, is te lezen op het monumentje bij de bomen, samen met hun namen en de datum van verdwijning. Elk jaar op 16 september worden de verdwijningen herdacht. En elk jaar weer schrijven dichters warme en krachtige gedichten voor de herdenking.

Deze bundel bevat alle gedichten die Leo Mesman ons schonk voor de herdenkingen en die hij met het oergedicht "4 bomen voor wit-rusland" voordroeg op 16 september.

Aanleiding voor deze selectie is het gedicht dat Leo Mesman maakte ter gelegenheid van de herplanting van de vierde boom op 25 maart 2021. Daarin verbindt hij verleden en heden; de verdwijningen uit 1999 en 2000, het planten van de vier bomen in 2008, de herdenkingen op 16 september en de huidige strijd in Belarus voor een vrije en open samenleving.

Arjen van Halem

INHOUD

4 BOMEN VOOR WIT-RUSLAND - (2008)

Чатыры дрэвы (2008)

NIETS MEEGEMAAKT (2010)

HET LAND VAN MIJN DROMEN (2015)

DROOMBOMEN (2020)

BIJ DE HERPLANTING VAN DE VIERDE BOOM (2021)

*4 BOMEN VOOR WIT-
RUSLAND*

4 mannen
die opstonden tegen die ene
die het volk de vrijheid
benam
en verdwenen

4 bomen
hier geplant als levend teken
opdat wij geen dag vergeten
te bewenen

4 mannen
die opstonden tegen die ene
die het volk de vrijheid
benam
en verdwenen

Leo Mesman (2008)

ЧАТЫРЫ ДРЭВЫ

Чацьвёра мужчын
паўсталі супроць аднаго
што адняў у народу
свабоду.
Зьнікли.

Чатыры дрэвы,
як сымбаль жывы,
у жалобным смутку
паніклі.

Чацьвёра мужчын
паўсталі супроць аднаго
што адняў у народу
свабоду.
Зьнікли.

Лео Мэсман (2008)

NIETS MEEGEMAAKT

Niets meegemaakt tot nu toe van gewicht
niet vervolgd, verdreven
of naar een kamp versleept

Honger en gebrek gingen mijn deur voorbij
oorlogsgeweld enkel bekend
van boek, film en tv

Wie weet bewijst de geschiedenis
mij nog eens de twijfelachtige eer
bij me langs te komen

En wie weet welke rol
mij dan zal zijn toebedeeld:
getuige, slachtoffer, dader?

Leo Mesman (2010)

Uit de bundel: Zomaar Zestig (gedichten), Fado Press Tilburg 2009

HET LAND VAN MIJN DROMEN
Voor Valeriya Krasovskaya

Dromen wil ik van een land
Waarin mensen vrij als vogels zijn
En niemand vogelvrij verklaard wordt.

Dromen wil ik van een land
Waarin mensen rechten hebben
En de waarheid zegeviert.

Dromen blijf ik van een land
Waarin bomen enkel bomen zijn
Voor vogels die erin nestelen en zingen.

Leo Mesman (2015)

DROOMBOMEN

Voor wie verdwenen vier bomen
Om hun dromen te bewaren

Niet onder kruizen of stenen
Maar in het ruisen van bladeren.

De levenden die zich hier vergaren
Om de vermisten te bewenen

Zoeken troost bij deze bomen
En de gefluisterde dromen

Leo Mesman (2020)

BIJ DE HERPLANTING VAN DE VIERDE BOOM

Een boom herplanten is
nieuw leven een herkansing bieden.

Met deze boom herplanten wij
de hoop op nieuw leven van een land

niet zo ver hier vandaan
waar onderdrukking heerst

en mensenrechten dagelijks
worden geschonden.

De boom completeert het viertal bomen
hier ooit geplant als levend teken

dat wij vier mannen die verdwenen
niet willen, niet kunnen, niet zullen vergeten.

Zij blijven voortleven in onze herinnering
en met andere slachtoffers van een wreed regiem

zullen wij hen blijven gedenken en eren
als wegbereiders van een herboren samenleving

die stevig geplant zal zijn in waarheid, vrijheid
en gerechtigheid voor allen - in Belarus!

Leo Mesman (2021)